

Urbana aglomeracija Zagreb

SWOT analiza 2022.

Društvo

Snage (S)	Slabosti (W)
Značajan ljudski kapital - četvrta populacije RH živi u Urbanoj aglomeraciji Zagreb	Negativan ukupni prirodni prirast UAZ
Pozitivan ukupni migracijski saldo	Starenje stanovništva UAZ
Povoljna obrazovna struktura stanovništva	Odljev stanovnika UAZ u inozemstvo
Koncentracija stručnih, posebno visokoobrazovanih osoba, kvalificiranih djelatnika i znanstvenika u Hrvatskoj	Stanovništvo nedovoljno uključeno u procese cjeloživotnog učenja
Razmještajna slika stanovništva urbane aglomeracije kontinuirano se poboljšava u korist područja zagrebačke okolice	Broj radnih mesta u gradovima i općinama aglomeracije ne prati u dovoljnoj mjeri razmještaj stanovništva
Gradovi su poliocentrično razmješteni oko Grada Zagreba s kojim čine okosnicu budućeg razvoja urbane aglomeracije	Velika izloženost riziku od siromaštva starijih (65+), a posebice žena u toj doboj skupini
Kontinuirano smanjivanje nezaposlenosti u razdoblju od 2015. godine	Nedovoljan broj udruga s razvijenim socijalnim uslugama
Prepoznata važnost rane intervencije kao socijalne usluge	Dotrajalost i nedovoljna opremljenost zdravstvenih ustanova
Osigurana održivost pružanja socijalnih usluga udrugama kroz višegodišnje financiranje	Većina bolnica u Zagrebu u starijim objektima (oštećeno u potresu)
Koncentracija zdravstvenih, obrazovnih, znanstvenih i kulturnih institucija	Nedostatak zdravstvenih kadrova na tržištu rada
Provedba aktivnosti usmjerenih prema prevenciji i promociji zdravlja	Neujednačena dostupnost zdravstvene zaštite na primarnoj razini, na razini UAZ
Duga i razvijena sportska tradicija i prepoznatljivost po vrhunskim sportskim rezultatima	Nedostatna sredstva za učinkovitiju prevenciju bolesti na primarnoj razini
Osjećaj sigurnosti potkrijepljen pokazateljima smanjenja kriminaliteta i broja prometnih nesreća	Neprilagođenost zdravstvenog sustava i sustava socijalne skrbi potreбama stanovništva koje stari
	Nedostatak prostora i tehničkih uvjeta za zadovoljavanje i razvoj kulturnih potreba građana
	Nedostatak prostora za skladištenje muzejske građe
	Nedovoljno razvijena i neravnomjerna izgrađenost sportske i rekreacijske infrastrukture
	Nedovoljno uključivanje što većeg broja i dobnih skupina građana u rekreacijske aktivnosti
	Nedostatak sportskih i kulturnih programa u ruralnim sredinama
	Nedovoljan broj, prostorna ograničenja i starost ustanova predškolskog odgoja
	Nedostatak prostornih kapaciteta osnovnih i srednjih škola koji uvjetuje smjenski rad, te starost objekata
	Nedostatak sportskih dvorana i igrališta uz osnovne i srednje škole
	Nedostatak nastavnog kadra za pojedine nastavne predmete
	Prekid školovanja, posebice u strukovnim školama

	<p>Slab interes za strukovna (obrtnička) zanimanja</p> <p>Nedostatak adekvatnih prostora i neumreženost zajednica tehničke kulture na području UAZ</p> <p>Oštećenja na zgradama zdravstvene i socijalne skrbi, odgoja i obrazovanja, kulturnim i sportsko-rekreacijskim objektima kao posljedica potresa</p> <p>Neadekvatno održavanje stambenog fonda</p> <p>Značajna oštećenja stambenog fonda uzrokovana potresom</p>
Prilike (O)	Prijetnje (T)
<p>Infrastrukturna ulaganja državne razine u izgradnju novih bolničkih kapaciteta i kapaciteta za palijativnu skrb, uz poboljšanje opremljenosti bolnica</p> <p>Razvoj e-zdravstva na državnoj razini</p> <p>Korištenje sredstava mehanizma za oporavak i otpornost Europske unije u razvoju zdravstvene, odgojno-obrazovne, kulturne i sportske infrastrukture</p> <p>Informatizacija sustava obrazovanja na državnoj razini</p> <p>Internacionalizacija Sveučilišta u Zagrebu, uključivanjem u mreže europskih sveučilišta</p> <p>Infrastrukturna ulaganja u obnovu objekata tercijarnog obrazovanja i poboljšanje standarda studentskog života</p> <p>Razvoj nacionalnih programa za omogućavanje dostupnog i kvalitetnog stanovanja</p> <p>Obnova stambenog fonda oštećenog u potresima 2020. na temelju posebnog propisa i uz organizacijsko-finansijsku pomoć države</p>	<p>Napuštanje i odumiranje seoskih naselja</p> <p>Trend smanjenja (broja) javnih sadržaja u manjim naseljima</p> <p>Odgađanje planiranih ulaganja u društvenu infrastrukturu i potpore socijalnim programima uslijed slabije fiskalne situacije uzrokovane globalnim kretanjima</p> <p>Nedostatna nacionalna i EU sredstva za obnovu svih potresom oštećenih javnih objekata</p> <p>Sporost procesa obnove potresom oštećenih stambenih objekata</p> <p>Seizmički rizik i zdravstvene ugroze kao prijetnja sigurnosti građana</p>

Gospodarstvo

Snage (S)	Slabosti (W)
Grad Zagreb kao motor razvoja RH i dominantno gospodarsko središte	Zastarjela tehnologija i nedostatak inovacija
Dominantan udio u ukupnim rezultatima poslovanja poduzetnika Republike Hrvatske	Korupcija kao sistemski problem
Visoki udjel investicija u ukupnim investicijama u RH	Nedovoljna privatna i javna ulaganja
Pozitivan utjecaj povlačenja sredstava iz fondova EU-a	Velika razlika u razvijenosti Grada Zagreba u odnosu na Zagrebačku i Krapinsko-zagorsku županiju
25 JLS – sastavnica aglomeracije pripadaju u skupine iznadprosječno rangiranih JLS prema indeksu razvijenosti	5 JLS – sastavnica UAZ ispod prosjeka razvijenosti Republike Hrvatske
Pozitivna kretanja na tržištu rada, rast plaća te zamjetno povećanje ulaganja prema podacima do 2020. godine	Nepotrebna administracija i parafiskalni nameti
Porast broja poslovnih subjekata, prihoda i dobiti u razdoblju 2016.-2019.	Kontinuitet povećanja broja zaposlenih u tercijarnom sektoru
Povećanje broja zaposlenih kod poduzetnika u razdoblju 2016.-2019.	Slaba pokretljivost radne snage i niska razvijenost njениh vještina posebno kod nezaposlenih osoba srednjih godina
Duga obrtnička tradicija i povećanje broja obrta	Nedovoljno ulaganje privatnog sektora u razvoj ljudskih potencijala te istraživanje i razvoj
Udio zaposlenih u obrtu u UAZ znatno iznad prosjeka RH	Povećani rizik od siromaštva za NEET skupinu
Porast broja poduzetnika i broja zaposlenih u postojećim poduzetničkim zonama i aktivacija novih	Negativan saldo razmjene s inozemstvom
Dobra raspoloživost prostora u poduzetničkim zonama za nove investicije	Nizak udio poslovnih i društvenih usluga, osobito finansijskih i informacijskih usluga na širem području aglomeracije, kao posljedica koncentracije tih djelatnosti u Gradu Zagrebu
Kvalitetna poduzetnička infrastruktura: ZICER kao centralno mjesto za inkubaciju inovativnih tvrtki u državi, Mali tehnopolis Samobor	Nedovoljna iskorištenost gospodarskih potencijala u pojedinim sektorima
Pozicioniranje Grada Zagreba kao prepoznatljive receptivne turističke destinacije	Nedostatak kvalificirane radne snage za pojedina obrtnička zanimanja (građevinarstvo, metalni sektor, prehrambena industrija)
Trendovi rasta turističkih pokazatelja u cijeloj UAZ	Niska razina poduzetničkih aktivnosti i prezaduženost poduzetnika
Rast smještajnih turističkih kapaciteta	Neujednačena evidencija podataka o obrtništvu u UAZ
Prirodni resursi za razvoj zdravstvenog turizma	Nedostatak savjetodavnih organizacija i instrumenata financiranja
Bogatstvo kulturne baštine: na području UAZ ukupno 1.195 kulturnih dobara upisano u Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske	Neke poduzetničke zone nisu prostorno uređene i komunalno opremljene, nesređeni su imovinsko pravni odnosi
Balans dobro očuvanih prirodnih bogatstava, urbaniziranih cjelina i lokaliteta posebnog kulturnog i povijesnog značaja	Nedovoljno razvijeni kapaciteti za planiranje i provedbu projekata iz EU fondova
Prepoznate i dobro posjećene manifestacije tijekom cijele godine	Nedovoljna suradnja znanstveno-istraživačkih institucija i gospodarstva
Grad Zagreb je centar kulturnih i kreativnih industrija Hrvatske	Nedovoljno osmišljena zajednička turistička promocija
	Nedostatna turistička infrastruktura na prostoru UAZ

<p>Poljoprivredni prostor UAZ zauzima oko 51 % ukupne površine i predstavlja resurs za urbanu prehranu</p> <p>Postojeći sustavi potpore malim i srednjim poljoprivrednim proizvođačima u plasmanu njihovih proizvoda na tržištu Zagreba</p> <p>Razvoj i zaštita autohtonih poljoprivrednih proizvoda</p>	<p>Nedovoljno korištenje identitetskih potencijala za razvoj turizma</p> <p>Nedovoljna finansijska sredstva za sustavnu obnovu kulturne baštine</p> <p>Nedostatak kreativnih i održivih koncepata stavljanja kulturne baštine u funkciju</p> <p>Neprimjeren odnos privatnih i institucionalnih dionika prema kulturnoj baštini (devastacija, neodržavanje i sl.)</p> <p>Neriješeni imovinsko-pravni aspekti kulturne baštine</p> <p>Veliki broj objekta kulturne baštine oštećen u potresima 2020.</p> <p>Fragmentiran razvoj kulturnih i kreativnih industrija</p> <p>Nedovoljno ulaganje u sustavnu proizvodnju suvremenih (lokalnih) kulturnih proizvoda, kao ni u promociju i izvoz postojećih kulturnih proizvoda</p> <p>Usitnjeno rascjepkanost poljoprivrednih posjeda</p> <p>Proizvodna i tržišna neorganiziranost poljoprivrednih proizvođača</p> <p>Nerazvijeno tržište autohtonih i ekoloških proizvoda</p> <p>Nepovezanost malih poljoprivrednih proizvođača</p> <p>Visoki troškovi i gubitci u poljoprivredi</p> <p>Nizak udio visokoprerađenih proizvoda, kao i nedostatak brendiranih proizvoda</p> <p>Smanjivanje poljoprivrednih površina uslijed urbanizacije i povećani pritisak na prenamjenu poljoprivrednog zemljišta</p> <p>Visoka životna dob poljoprivrednika i nezainteresiranost mladih za poljoprivredu</p> <p>Zapuštanje i ošumljavanje poljoprivrednog zemljišta u dijelovima UAZ</p> <p>Pritisci za prenamjenu zemljišta pod šumom u građevinsko zemljište</p> <p>Prekomjerne sjeće i usurpacije šumskega područja, nezakonita gradnja, divlji deponiji, otuđivanje šumskega proizvoda i ugrožavanje biljnih i životinjskih vrsta</p> <p>Nedovoljno vrednovanje socijalnog i ekološkog aspekta šuma</p>
<p>Prilike (O)</p> <p>Poticajne mjere i druge potpore državne razine za poduzetništvo i inovacije</p> <p>Mjere aktivne politike zapošljavanja HZZ usmjerenе na obrazovanje i zapošljavanje teže zapošljivih osoba</p>	<p>Prijetnje (T)</p> <p>Nedostatak državnih sredstava za sufinanciranje EU programa i loše upravljanje sustavom EU fondova ugrožava projekte na lokalnoj razini</p> <p>Jačanje protekcionizma na globalnoj razini</p>

<p>Uključivanje industrije, građevinarstva i kreativnog sektora UAZ u urbanu revitalizaciju i obnovu, pogotovo potresom pogodjenih područja</p> <p>Poboljšanje upravljanja i raspolaganja državnom imovinom</p> <p>Stavljanje u funkciju državnog poljoprivrednog zemljišta</p> <p>Dostupne potpore i sredstva EU za digitalnu transformaciju i razvoj kružnog gospodarstva</p> <p>Dostupne potpore i sredstva EU za jačanje potporne infrastrukture (poslovne zone, poduzetnički i tehnološki centri, savjetodavne usluge i dr.)</p> <p>Korištenje sredstava mehanizma za oporavak i otpornost Europske unije za cijelovitu obnovu potresom oštećenih objekata kulturne baštine</p> <p>Globalni trendovi zdrave hrane i porast potražnje za hranom proizvedenom u neposrednoj blizini ili za 'domaćom hranom', te za ekološkim poljoprivrednim proizvodima</p> <p>Planiranje infrastrukturnih i prometnih zahvata državnoga značaja tako da ne ugrožavaju cijelovitost šuma</p> <p>Pošumljavanje degradiranih šumskih površina kojima gospodare Hrvatske šume</p>	<p>Povećanje troškova provođenja EU projekata zbog značajnog povećanja cijena dovodi do povećanja vlastitog učešća u sufinanciranju EU projekata</p> <p>Gospodarski pad kod najznačajnijih hrvatskih vanjskotrgovinskih partnera</p> <p>Nedostaci tržišta rada uslijed odljeva mладог, radno sposobnog stanovništva</p> <p>Neusklađenost obrazovne strukture radne snage i potreba za radnom snagom gospodarskih subjekata koji pretendiraju novim tehnologijama</p> <p>Velika osjetljivost obrta na negativna gospodarska kretanja i krize</p> <p>Dugotrajna obnova potresom oštećene kulturne baštine</p> <p>Nefleksibilnost konzervatorske službe koja uzrokuje visoke troškove i odgode u obnovi zapuštene kulturne baštine</p> <p>Globalizacijski procesi koji otežavaju definiranje i učvršćivanje regionalnih i lokalnih identiteta</p> <p>Negativni učinci masovnog turizma</p> <p>Nesređene zemljišne knjige</p> <p>Biljne bolesti, šumski požari i olujna nevremena kao prijetnja šumama UAZ</p> <p>Negativan utjecaj posljedica klimatskih promjena (poplave, tuče, suše) i biljnih bolesti na poljoprivrednu proizvodnju, uz visoke troškove preventivnih mehanizama</p> <p>Uvoz nekvalitetnih i jeftinih poljoprivrednih proizvoda ugrožava poljoprivrednu proizvodnju</p>
--	---

Urbano okruženje

Snage (S)	Slabosti (W)
Velik udio prirodne baštine zakonski se štiti dodjelom odgovarajuće kategorije zaštite	Nedovoljna kontrola eksploatacije mineralnih sirovina
Dobra očuvanost zaštićenih područja prirode	Nedostatno korištenje prirodne baštine kao razvojnog resursa
Geotermalni izvori kao razvojni potencijal za turizam i rekreaciju	Ugroženost prirodnih vrijednosti (divlji deponiji, urbanizacija, otpadne vode, nelegalna gradnja vikend-objekata, sječa, prirodne nepogode i sl.)
Rekreacijski, energetski, turistički i drugi potencijali vodotoka i voda stajačica	Loše stanje privatnih šuma koje ima utjecaj na bioraznolikost i gospodarsku vrijednost
Upravljanje prirodnom baštinom putem za to zaduženih javnih ustanova na razini županija i Grada Zagreba	Nestanak autohtonih vrsta i osiromašenje staništa gradnjom, prekomjernim iskorištavanjem prirodnih resursa
Popularizacija i edukacija stanovništva u cilju jačanja svijesti o zaštićenim i drugim posebno vrijednim područjima prirode	Nedovoljno je razvijen/istančan odnos u definiranju vrsta i intenziteta intervencija u različitim tipovima i oblicima krajobraznih jedinica
Raznolikost i bogatstvo prirodnih i antropogenih krajolika	Nedovršen sustav obrane od poplava
Sustavno praćenje kvalitete zraka na području Grada Zagreba i male količine emisija onečišćujućih tvari u obuhvaćenom dijelu ZŽ i KZŽ	Nepostojanje cjelovitog registra klizišta
Promocija korištenja ekološki prihvatljivih oblika prijevoza	Nepostojanje baze podataka građevina (nepoznate karakteristike stambenog fonda, nepostojanje klasifikacija konstrukcija prema otpornosti na potres)
Zemljopisni položaj UAZ unutar Republike Hrvatske i jugoistočne Europe kao veliki potencijal za razvoj jednog od glavnih prometnih i gospodarskih čvorova na ovom području	Nedostatak znanja za planiranje mjera prilagodbe klimatskim promjenama u svim sektorima
Na razini autoceste, uspostavljena je planirana mreža	"Toplinski otok" nad gradom kao posljedica urbanizacije
Sustav javnih bicikala funkcioniра u Zagrebu, Velikoj Gorici i Jastrebarskom	Prometni sektor kao značajan izvor onečišćenja zraka
Razgranatost mreže željezničkih pruga koje pokrivaju glavne prometne pravce aglomeracije i radikalno ulaze u zagrebački željeznički čvor	Onečišćenje površinskih i podzemnih voda ispuštanjem nepročišćenih otpadnih voda
Dovršetak novoga terminala Međunarodne zračne luke Franjo Tuđman	Značajne promjene vodnog režima Save s kontinuiranim produbljivanjem riječnog korita i sniženjem razine podzemnih voda u zaobalju
Značajne poljoprivredne površine u UAZ omogućuju razvoj urbane i peri-urbane poljoprivrede	Nepostojanje cjelovitog sustava javne vodoopskrbe na području UAZ
Uspješni projekti gradskih vrtova u Gradu Zagrebu, Velikoj Gorici i Gradu Samoboru	Dotrajalost sustava vodoopskrbe i gubici u vodoopskrboj mreži
Izrađen register brownfield prostora u UAZ kao podloga za planiranje procesa regeneracije	Nepostojanje cjelovitog sustava odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda
Razvijen spektar online usluga za građane u Gradu Zagrebu i gradovima aglomeracije za učinkovitije upravljanje i dostupnost javnih servisa građanima	Korištenje septičkih jama koje nemaju odgovarajuću vodonepropusnost i kapacitet
	Neiskorištenost energetskog i drugog potencijala rijeke Save
	Nedostatno razvijen sustav navodnjavanja

	<p>Erozija tla</p> <p>Nepostojanje cjelovitog sustava gospodarenja otpadom</p> <p>Nepostojanje regionalnih centara za gospodarenje otpadom</p> <p>Divlja odlagališta otpada</p> <p>Nedovoljna plinifikacija općina i gradova</p> <p>Zagušenost prometa na svim glavnim prilaznim pravcima Gradu Zagrebu</p> <p>Prometna marginaliziranost brežuljkastih područja</p> <p>Slaba tračnička povezanost Velike Gorice te Svetе Nedelje i Samobora</p> <p>Željezničko cestovni prijelazi u istoj razini generiraju zagušenja u cestovnoj mreži</p> <p>Nedostatan broj mostova na rijeci Savi</p> <p>Nedostatan broj cestovnih obilaznica gradova i većih naselja</p> <p>Prometna zagušenja i nedovoljan broj čvorova na cestovnoj obilaznici grada Zagreba</p> <p>Sustav javnog prijevoza zbog niske kvalitete i neatraktivnosti posebice u Zagrebačkoj i Krapinsko-zagorskoj županiji nije prepoznat kao alternativa korištenju osobnih vozila</p> <p>Neodgovarajuća prometna povezanost javnim putničkim prijevozom Međunarodne zračne luke Franjo Tuđman sa Gradom Zagrebom i Gradom Velika Gorica</p> <p>Biciklistička infrastruktura je neravnomjerno razvijena, deficitarna i međusobno nepovezana</p> <p>Neusklađenost i neintegriranost svih oblika javnog prijevoza</p> <p>Visoka cijena prijevoznih karata i različiti tarifni sustavi za Zagrebačku županiju i Krapinsko-zagorsku županiju</p> <p>Nedostatak suvremenih intermodalnih točaka i terminala opremljenih P+R i B+R infrastrukturom</p> <p>Neadekvatna opremljenost stajališta u sustavu javnog prijevoza</p> <p>Starost voznog parka u sustavu javnog prijevoza</p> <p>Nizak udio uporabe alternativnih goriva u sektorу prometa povećava zagađenja ispušnim plinovima</p> <p>Nedovoljan kapacitet ključnih željezničkih pruga</p> <p>Nezakonita ili nedovoljno kontrolirana stambena gradnja, u rubnim dijelovima gradova ili na</p>
--	--

	<p>poljoprivrednom zemljištu, bez primjerene infrastrukture (urban sprawl)</p> <p>Sporost procedura regeneracije brownfielda</p> <p>Kulturna baština na zagrebačkim brownfield lokacijama dodatno oštećena potresom</p> <p>Tradicionalne ruralne strukture i povijesne jezgre manjih naselja ugrožene su unošenjem novih sadržaja i aktivnosti i agresivnih predimenzioniranih gradnji</p> <p>Pretežito lokalni značaj pametnih rješenja u gradovima i općinama, bez sagledavanja šireg ili cjelovitog prostora aglomeracije</p>
Prilike (O)	Prijetnje (T)
<p>Ulaganja državne razine u razvoj sustava za obranu od poplava</p> <p>Poticaji za korištenje obnovljivih izvora energije i ekološki prihvatljivih goriva</p> <p>Korištenje sredstava mehanizma za oporavak i otpornost Europske unije za razvoj zelene infrastrukture i zelenu urbanu obnovu</p> <p>Ugrađivanje sastavnica zelene infrastrukture u prostorno-planske dokumente svih razina</p> <p>Širenje mreže zaštićenih dijelova prirode</p> <p>Izrada suvremenih dokumenata upravljanja zaštićenim područjima i područjima ekološke mreže Natura 2000</p> <p>Dostupna EU sredstva za razvoj javnog prijevoza i aktivnih oblika kretanja, posebice za ulaganje u biciklističku infrastrukturu</p> <p>Globalno jačanje svijesti o važnosti mjera prilagodbe klimatskim promjenama</p> <p>Očuvanje voda koje su još čiste, zaustavljanje trenda pogoršanja, saniranje ili uklanjanje izvora onečišćenja</p> <p>Kapitalni nacionalni projekti vezani uz uređenje vodotoka Save i stabilizaciju razine podzemnih voda</p> <p>Očuvanje ekoloških vrijednosti rijeke Save i drugih vodotoka</p> <p>Realizacija donesenih planova i uspostava cjelovitog sustava gospodarenja otpadom</p> <p>Izgradnja cjelovitog sustava gospodarenja otpadom na području Grada Zagreba i Zagrebačke županije</p> <p>Izgradnja treće trake na Zagrebačkoj cestovnoj obilaznici</p> <p>Izgradnja teretne željezničke obilaznice grada Zagreba</p>	<p>Opasnost od poplava u dijelovima aglomeracije</p> <p>Seizmički rizik</p> <p>Olujna nevremena koja uzrokuju štete u šumskim masivima</p> <p>Sve veća pojava stranih biljnih i životinjskih vrsta koje se udomaćuju naročito u urbanim i suburbanim, ali i u ruralnim sredinama</p> <p>Posljedice klimatskih promjena: mogućnost ekstremnih vremenskih pojava</p> <p>Prekogranični prijenos onečišćenja zraka</p> <p>Dugotrajni procesi pripreme investicija</p> <p>Neadekvatna i zastarjela infrastruktura i vozni park željezničkog prometa</p> <p>Rizik gentrififikacije uzrokovanje provedbom projekata obnove brownfielda</p>

Izgradnja tračničke veze Podsused-Sveta Nedelja - Samobor-Bregana

Izmještanje teretnog kontejnerskog terminala Vrapče

Prenamjena postojećeg ranžirnog kolodvora u funkciju teretnog terminala na području grada Zagreba i UAZ te kvalitetnije spajanje s ostalim oblicima prijevoza s ciljem postizanja intermodalnosti (željeznički, cestovni i zračni)

Izgradnja cestovnih obilaznica gradova i većih naselja

Izgradnja mostova na rijeci Savi

Bolja prometna povezanost Međunarodne zračne luke Franjo Tuđman javnim prijevozom

Projekt „Greenway“ - Državna glavna biciklistička ruta br.2.

Pandemija COVID 19 kao poticaj za razvoj novih pametnih rješenja